

ANALIZĂ COMPARATIVĂ

Promisiuni electorale 2021 vs 2019

Programul electoral al Partidului Platforma Demnitate și Adevăr

Prioritățile PPDA	1
<i>Economia</i>	2
<i>Combaterea sărăciei și crearea condițiilor pentru o viață confortabilă</i>	2
<i>Perfecționarea sistemului de sănătate</i>	2
<i>Edificarea unui stat funcțional și a guvernării democratice</i>	3
<i>Politică externă bazată pe parteneriate strategice de durată și securitatea națională</i>	4
Aspecte metodologice	5

[Partidul Platforma Demnitate și Adevăr](#) (PPDA) este exponentul mișcării protestatate împotriva devalizării sistemului bancar, laundromat-ului și capturării instituțiilor statului de către cercurile oligarhice. Schimbările majore din viața politică din ultimii ani s-au produs cu implicarea directă a membrilor PPDA. După victoria la alegerile pentru funcția de primar al municipiului Chișinău, anulată de justiția controlată de sistemul oligarhic, PPDA a reușit să obțină reprezentare parlamentară, în cadrul blocului ACUM, la alegerile parlamentare din 24 februarie 2019. [PPDA s-a aflat la guvernare](#) și a făcut parte din majoritatea parlamentară alături de Partidul Acțiune și Solidaritate (PAS) și Partidul Socialiștilor din Republica Moldova (PSRM) timp de 5 luni de zile, în perioada iunie – noiembrie 2019. Pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 oferta electorală a PPDA este corespondentă cu cea a blocului ACUM la alegerile din 24 februarie 2019.

Prioritățile PPDA

Programul electoral al PPDA este restructurat de o manieră logică având 5 priorități, segmentate în 18 compartimente, care redimensionează cele 21 priorități ale blocului ACUM. Prioritățile PPDA sunt: combaterea sărăciei; edificarea unei economii puternice ca premisă pentru o viață prosperă; edificarea unui sistem de sănătate accesibil întregii populații; edificarea unui stat funcțional, apt să asigure o guvernare democratică; politică externă bazată pe parteneriate strategice de durată.

Economia

Pentru asigurarea unei economii puternice PPDA își propune să susțină business-ul mic și mijlociu acordarea facilităților fiscale la achitarea impozitului pe venit și impozitului pe bunurile imobiliare. De asemenea, PPDA preconizează să:

- instituie Fondul de garantare de pentru acordarea creditelor întreprinderilor care nu dispun de gaj de cel puțin 5 mlrd. Lei;
- stabilească o cotă specială obligatorie pentru întreprinderi mici și mijlocii în cadrul achizițiilor publice.

În aceeași ordine de idei, PPDA preconizează să-și realizeze Strategia dezvoltării sectorului agroindustrial, bazată pe trei piloni – finanțarea, irigare, procesare. Pentru dezvoltarea agriculturii formațiunea intenționează să:

- tripleze Fondul de subvenționare a agriculturii, dând prioritate susținerii fermierilor mici și mijlocii;
- reabiliteze sistemele de irigare și asigurarea accesului la apă tuturor agricultorilor;
- promoveze industrializarea prin crearea unor întreprinderi moderne și compacte de procesare în zonele rurale;
- Limiteze importul produselor crescute sau fabricate în Moldova, prin utilizarea metodelor tarifare și netarifare, etc.

Combaterea sărăciei și crearea condițiilor pentru o viață confortabilă

În vederea combaterii sărăciei PPDA urmărește atingerea unor obiective punctuale în cadrul unui Program național elaborat în acest sens:

- modificarea sistemului de pensii, pensia minimă urmând să fie de cel puțin 3000 de lei
- majorarea salariului mediu pe economie la 16 000 de lei lunar
- monitorizarea și verificarea prețurilor la cele mai importante mărfuri de consum curent
- luarea măsurilor de susținere financiară a familiilor tinere și a celor cu copii mici
- susținerea grupurilor social vulnerabile prin programe de garantare a veniturilor minime ale mame solitare, copii cu deficiențe, persoane în etate și cu dizabilități, etc.

Pentru asigurarea unei vieți confortabile la sate, programul PPDA prevede

- asigurarea tuturor localităților cu apeducte și canalizare;
- triplarea alocațiilor pentru drumuri locale;
- gazificarea tuturor satelor, etc.

Perfecționarea sistemului de sănătate

Programul PPDA un șir de obiective concrete pentru ameliorarea sistemului de sănătate:

- sporirea alocațiilor din bugetul public în sistemul de sănătate de la 7% la 9%;
- creșterea investițiilor directe în construcția și perfecționarea spitalelor;
- elaborarea programelor de sănătate și compensare medicamentelor;
- digitalizarea serviciilor de sănătate prin sistemul de monitorizare electronică a pacienților;
- sporirea accesului neîntrerupt al populației la serviciile medicale vitale, în special legate de diagnosticarea și depistarea timpurie a maladiilor;
- asigurarea accesului rapid la consultațiile medicilor calificați conform necesităților populației;
- susținerea asigurării complementare de sănătate și extinderea rolului jucat de fondurile private;
- susținerea dreptului cetățenilor de a alege tipul de asigurări de sănătate care i se potrivesc, menținând funcția de reglementare a statului;
- reglementarea relației dintre medici și pacienți, protejând ambele părți, asigurând lucrătorilor medicali, dar și pacienților condiții de siguranță, certitudine și apărarea drepturilor esențiale (reglementarea situațiilor de malparxis);
- oferirea facilităților pentru lucrătorii medicali (reducerea vârstei de pensionare, facilități de transport, pensii pe măsura efortului depus, etc.).

Edificarea unui stat funcțional și a guvernării democratice

Pentru edificarea unui stat funcțional programul electoral al PPDA prevede atingerea a 7 obiective:

- justiție dreaptă, măsuri anticorupție drastice. Crearea Departamentului Național Anticorupție (DNA) și a unei Curți Specializate Anticorupție după modelul românesc, perfecționarea legislației;
- reforma clasei politice prin intermediul modificării legislației electorale și a celei referitoare la finanțarea partidelor politice;
- dezvoltarea locală în baza principiului subsidiarității. Întărirea autonomiei finanțelor locale și optimizarea competențelor atribuite prin lege autorităților. Recalibrarea organizării administrativ-teritoriale;
- elaborarea proiectului de țară "Moldova Educată", cu o viziune unitară și modernă în sistemul educației publice și culturii naționale. Asigurarea finanțării stabile a educației și instituțiilor culturale, care va atinge cca 19% din bugetul public, față de doar 7% actualmente. Alocarea a nu mai puțin de 5% din PIB pentru Ministerul Culturii, care va fi separat de Ministerul Educației;
- implementarea unor politici stimulatorii pentru dezvoltarea presei independente, industriei TV și cinematografice prin elaborarea Concepției de dezvoltare a mass-media independente și susținerea presei naționale prin programe publice și finanțări transparente, etc.;
- promovarea programelor naționale de reintegrare și implicare concretă a Diasporei în proiecte concrete de dezvoltare a Republicii Moldova;

- reintegrarea Republicii Moldova. Evacuarea trupelor militare străine și menținerea unui dialog politic constant, predictibil cu Rusia, asigurând siguranța cetățenilor și încheierea conflictului secesionist în mod pașnic.

Politică externă bazată pe parteneriate strategice de durată și securitatea națională

Programul electoral al PPDA prevede promovarea unei politici externe principiale și corecte, capabile să asigure securitatea statului și realizarea intereselor acestuia. În acest scop se preconizează:

- consolidarea parteneriatelor strategice cu Uniunea Europeană și Statele Unite ale Americii, impulsivarea relațiilor bilaterale și multilaterale printr-un proces de europeanizare și occidentalizare constantă a Republicii Moldova;
- dezvoltarea Parteneriatului strategic cu România prin crearea unor spații de integrare și cooperare aprofundată, conectarea deplină a Republicii Moldova la piața energetică europeană, conectarea la burse de valori și agricole conectate, integrarea prin vămiunificate, proiectarea și finanțarea de drumuri și căi ferate comune, servicii de asigurări comune;
- dezvoltarea Parteneriatului privilegiat cu Ucraina, întărind mecanisme de reziliență și securitate comună, aprofundarea cooperării economice avantajoase în interesul cetățenilor;
- profesionalizarea graduală a Armatei Naționale, astfel încât aceasta să facă față noilor amenințări care se manifestă pe plan regional și care pot afecta securitatea națională.

Aspecte metodologice

Mandatul parlamentului de [legislatura a X-a](#) a durat circa 2 ani, fapt care face dificilă estimarea gradului de îndeplinire a promisiunilor electorale de către cele cinci formațiunile politice, care au obținut reprezentare parlamentară la [alegerile din 24 februarie 2019](#) și au participat la guvernare sau au fost parte a majorității parlamentare.

[Partidul Socialiștilor din Republica Moldova](#) (PSRM) este singura formațiune care s-a aflat la guvernare în cei doi ani de mandat ai legislaturii a X-a, făcând parte din trei majorități parlamentare. [Partidul Acțiune și Solidaritate](#) (PAS) și [Partidul Platforma Demnitate și Adevăr](#) (PPDA) [au participat la guvernare alături de PSRM](#) în perioada iunie – noiembrie 2019. [Partidul Democrat din Moldova](#) (PDM) a participat [la guvernare alături de PSRM](#) și a făcut parte din majoritatea parlamentară în perioada martie – noiembrie 2020. În sfârșit, [Partidul Șor](#) a făcut parte din [majoritatea parlamentară](#) alături de PSRM, începând cu 11 februarie 2021.

În circumstanțele menționate, ținând cont de întreruperea mandatului parlamentului de legislatura a X-a, prezintă interes analiza modificărilor operate de partidele parlamentare în ofertele lor electorale pentru alegerile anticipate. Modificările respective sunt strâns legate de calitatea actului guvernării, care depinde de un șir de factori: capacitatea clasei politice de a formula prioritățile naționale; consecvența în promovarea proiectelor prioritare; fundamentarea necesității de modificare a legislației și cadrului instituțional în vederea realizării promisiunilor electorale; fundamentarea economică a capacității de realizare a promisiunilor electorale, etc. Toți acești factori au fost luați în considerare la analizarea programelor electorale ale celor cinci partide parlamentare.

Analiza pornește de la premisa că în cei doi ani de mandat întrerupt au intervenit schimbări majore în viața politică internă și externă, care impun adaptarea ofertelor la noile circumstanțe. Printre schimbările majore pe plan intern se numără inițierea procesului de scoatere a instituțiilor statului de sub controlul grupărilor oligarhice (*decapturarea statului*), care nu a fost dus până la capăt. Pe plan extern, au intervenit schimbări cruciale în unul din spațiile de atracție pentru Republica Moldova – Uniunea Economică Eurasiatică (UEE). Reculul democratic din Rusia și Belarus, cu impact major asupra economiilor statelor respective, conflictele militare cu implicarea Armeniei sau a Kîrgîzstanului – 4 state din cele 5 din cadrul UEE, face ca acest spațiu să devină mai puțin atractiv pentru politicile de integrare, în comparație cu vectorul integrării europene.